

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersi Hakkındaki Metaforik Algıları: Dicle Üniversitesi İİBF Örneği

Metoric Fields For Accounting Students Who Receive Accounting Education: Example of Dicle University Faculty of Economics And Administrative Sciences

Kadir GÖKOĞLAN

Dr., Dicle Üniversitesi Diyarbakır Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü
kadir.gokoglan@dicle.edu.tr,
ORCID ID: 0000-0001-6397-8477.

Meryem KÖK

Bilim Uzmanı, kokmrym@gmail.com,
ORCID ID: 0000-0002-8013-1240.

Öz: Metafor, bir kavramı anlatmak için bir veya daha fazla benzer nitelikteki ifadenin kullanılması suretiyle ilgili kavramın anlatılmasıdır. Metaforlar, insanın bilinçaltında var olan kavramların açığa çıkmasına yardımcı olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi almış olan öğrencilerin muhasebeye bakış açılarını metaforların kullanılarak belirlenmesidir. Çalışma kapsamında kullanılan metaforlar hayvan, eşya, çiçek, mevsim, renk, besin türü ve oyun olarak belirlenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören 1458 öğrenciyi belirleyen çalışma soruları uygulanmıştır. Çalışma soruları "Eğer muhasebe bir (hayvan, eşya, çiçek, mevsim, renk, besin türü ve oyun) olsaydı, "....." olurdu. Çünkü "....." ifadelerinden oluşmaktadır. Öğrencilerden bu ifadeleri kendilerine uygun şekilde tamamlamaları istenmiştir. Elde edilen verilere içerik analizleri yapılarak öğrencilerin muhasebeye yönelik algıları belirlenmiştir.

Çalışma sonucunda sırasıyla en yüksek oy alan metaforlar siyah, kedi, kalem, sebzeler, kış mevsimi, kaktüs ve çevrimiçi oyunlar ifadeleridir. Genel olarak öğrencilerin büyük çoğunluğunun muhasebe hakkında olumsuz bir görüşe sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında öğrencilerin genelinin muhasebenin zor, sıkıcı, bunalıcı, karmaşık bir ders olduğu konusunda hemfikir oldukları tespit edilmiştir. Dolayısıyla muhasebe dersine olan bu olumsuz tutumun değiştirilmesi yönünde yapılması gerekenler hakkında tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Metafor, muhasebe eğitimi, muhasebe algısı.

Abstract: Metaphor is the explanation of the relevant concept by using one or more expressions of a similar nature to describe a concept. Metaphors help to reveal the concepts that exist in the subconscious of man. The aim of this study is to determine the perspectives of students who have received accounting education by using metaphors. The metaphors used in the study include animals, objects, flowers, seasons, colors, it's been identified as food type and play. In 2019-2020 academic years, the study questions were applied to 1458 students studying at the Faculty of Economics and Administrative Sciences at Dicle University in the aim of the study. Study questions "If you are an accounting (animal, object, flower, season, color, food, type and play), "....." It would be. Because "....." it's made up of expressions.

Geliş Tarihi:04.02.2021

Kabul Tarihi:22.08.2022

Yayın Tarihi:31.08.2022

Atıf: Gökoğlan, K. & Kök, M. (2022). Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe dersi hakkındaki metaforik algıları: Dicle Üniversitesi İİBF örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 807-824. Doi: 10.33437/ksusb.874745

The highest-rated metaphors are black, cat, pen, vegetables, winter, respectively. cactus and online gaming expressions. In general, it has been determined that the majority of students have a negative view on accounting. In addition, the study found that students' overall accounting is a difficult, boring, overwhelming, complex course. Therefore, recommendations have been made to change this negative attitude to the accounting course.

Keywords: Metaphor, accounting education, perception of accounting.

GİRİŞ

Metafor, anlatılmak istenilen bir kavram için belirli sayıda veya daha fazla kelimelerin benzer bir kavramı ifade etmek için normal geleneksel anlamının dışında kullanıldığı şiirsel veya yeni bir dilsel ifade olarak tanımlanmaktadır (Lakoff, 1993: 202). Metaforlar, insanların yaşamı, doğayı, olayları ve nesnelere nasıl gördüklerini anlamaya çalışarak, benzetmeler yaparak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir ifade aracı olmaktadır (Cerit, 2008: 694). Metafor genel olarak "imge ve fikirlerin her türlü şiirsel bağlantısı" olarak tanımlanmıştır. Metaforlar isimler, filler, sıfatlar, zarflar veya daha uzun deyimsel ifadeler olarak işlev görmektedir (Walters-York, 1996: 50).

Metaforlar, bireysel tecrübeler anlam vermeleri bakımından tecrübelerin dili olarak da adlandırılmaktadır (Fidan, 2019: 30). Yapılan değerlendirmelere göre de metaforları kullanarak olayları yorumladığımız ve bu olaylardan anlamlar çıkardığımız görülmüştür. Metaforların kesin ve bilinçli olarak eğitimde kullanımı yeni olmasına rağmen, bir öğretim aracı olarak kullanımı çok eskilere dayanmaktadır (Arslan ve Bayrakçı, 2006: 100; Ekici ve Akdeniz, 2018: 136). 1980'li yıllardan bu yana uluslararası araştırmalarda metafor kavramının veri toplama aracı olarak kullanımı yaygınlaşmışken, Türkiye'de ise bu durum henüz önem kazanmaya başlamış bir yaklaşımdır. Lakoff ve Johnson (1980) metafor kavramını bir şeyi farklı bir bakış açısından tecrübe etmeyi, yeniden kavramlaştırmayı ve gözden kaçan detayları aydınlatılabilmeyi ifade etmek olarak tanımlamaktadır. Metaforun düşünceyi ve kuramlaştırmayı ve insanların dünyalarıyla nasıl ilişki kurduklarını güçlü bir şekilde etkilediği iddia edilmektedir (Fernandez-Duque ve Johnson, 1999; Lakoff, 1993).

Metafor yöntemi, eğitim bilimciler tarafından çeşitli alanlarda kullanılan yaygın bir yöntemdir (Kurnaz ve Eyceyurt Batır, 2019: 832). Muhasebede metaforların kullanımı ise kavramların nasıl ifade edileceği ve kavramlar hakkında nasıl çıkarımlarda bulunulacağı açısından fikir vermekte oldukça önemli olmaktadır (Fernandez-Duque ve Johnson, 1999: 112). Öğrenmeyi kolaylaştırmada oldukça kullanışlı olmaları yaratıcı düşünmeyi sağlayarak belirsiz olan kavramların zihinde netlik kazanmasını sağlamaktadır. Öğrencilerin tanımları ve bilimsel kavramları, kompleks kavramları anlamaları bu yolla gerçekleştirilmekte, çeşitli problemlerin çözümünde de önemli bir rol oynamışlardır (Sanchez vd., 2000: 358).

Muhasebe, hem işletme faaliyetlerinin sonuçlarını analiz eden hem de bunu sistematik olarak yorumlayan sonuçları kapsamaktadır. Bu bakımdan da işletmelerin finansal dili olarak kabul edilmektedir (Fidan, 2019: 30). Muhasebe ve muhasebe meslek mensuplarının gerek ekonomik gerekse de sosyal yaşam üzerindeki etkileri düşünüldüğünde, muhasebe programlarından mezun olan bireylerin günümüz şartlarına uygun olarak gerekli bilgi ve beceriye sahip olması ancak yüksek kalitede öğrenme çıktılarını elde etmesi ile mümkün olacaktır. Bu çıktıları elde edebilmesi için de muhasebe disiplininin kapsamlı, farklı düşünme becerisini kullanması ve bunları problemlere uygulayabilmesi gerekmektedir (Çelenk vd., 2010: 160). Bu nedenle öğrencilerin muhasebe programlarında aldıkları eğitimi ilgi çekici hale getirmek ve öğrencilerin bakış açılarını değiştirmeye çalışmak için öğretimde metafor yöntemini kullanmak yerinde olacaktır.

Muhasebe eğitiminde konuların zorluğu (Martinis ve Tidd, 2011: 432), dersle ilgili ön yargılar ve öğrenme (Chen vd., 2013: 2815), matematiksel işlemde kaygı (Warwick ve Howard, 2016: 1), somut kavramlar ve imgeler yoluyla soyut kavramların anlaşılmasını (Ke vd., 2019: 1; Kalaycı, 2018: 4) ve bireylerin algılarını anlamayı sağlayan metaforlar gibi faktörler öğrencilerin muhasebe eğitimi algılarında farklılıklara sebep olmaktadır. Bu algıların belirlenmesinde de metaforik çalışmalar kullanılabilir (Akpınar ve Yıldız, 2018: 92).

MUHASEBE VE METAFORLAR

Bir söylem olarak ve pratikte muhasebe, sosyal ve yorumlayıcı bir bağlam içinde yer almaktadır (Marriott ve McGuigan, 2018: 549). Muhasebe uygulaması karmaşık ve çeşitlidir. Pek çok farklı bilgi kullanıcıları (politikacı, devlet düzenleyici kurumları, muhasebe meslek kuruluşları ve temsil ettikleri mesleği, muhasebe firmaları, muhasebeciler, yöneticiler ve halk) muhasebeyi birden farklı şekillerde ifade etmişlerdir. Muhasebe bilgisi bu nedenle, bireysel olarak yapılandırılmış, sorunlu ve sürekli gelişmeye açık olarak konumlandırılabilir.

Muhasebe alanında çalışan akademisyenler, ekonomi yazarları, akademik veya ders kitap yazarları veya akademik makale çıkaran yazarlar gibi pek çok ilgili muhasebe kavramlarına metaforlar aracılığıyla atıfta bulunmaktadır. Örneğin net kâra “en alt satır”, muhasebeye “işin dili”, stokların fazlalığı durumunda “stoklar şişkin”, geri kazanımı olmayan maliyetlere “batık maliyet” (Walters-York, 1996: 51) veya muhasebe faaliyetlerine “defterlerin açılması” gibi pek çok kavram kullanılmaktadır. Ticari faaliyetlerde, muhasebeye yönelik metaforların işletmelerin stratejik amaçlar doğrultusunda kullanıldığı görülmektedir.

Thornton (1988), metaforların muhasebeye kazandırdığı zenginlik ve farklı bakış açılarının, eğitim gören öğrencilere en erken sürede (muhasebe kavramlarının metaforik doğası ile) tanıştırma çabaları üzerine çalışmalar gerçekleştirmiştir (Amernic ve Craig, 2009: 876). Fakat Thornton ve diğer pek çok araştırmacı (Walters-York (1996), Walters (2004) ve McGoun vd., (2007), muhasebe alanına gizli metaforlar ile farklı bakış açıları sunmuş olsalar bile, bu çalışmaların odak noktası muhasebenin özünü yansıtmada yetersiz olmuşlardır.

Muhasebe ile ilgili metaforlar, insanların muhasebenin özü ve kavramlarına bakış açılarının en doğru şekilde yansıdığı, muhasebeden ne anladığı, muhasebe hakkında düşündükleri, beklentileri gibi pek çok önemli ipuçları hakkında verdiği bilgilerden dolayı oldukça önemlidir. Bu görüş metaforların “bir algılama organı” olduğu fikrini benimsemektedir. Muhasebenin belirli bir bağlamda algıyı nasıl biçimlendirdiğini anlamak için, kullanılan metaforların çıkarımlarına (ya da karmaşıklıklarına) duyarlı olmamız gerekir. Böylesi bir hassasiyetten yoksun olmak, muhasebede tehlikeli bir şekilde yanıtılmayı, yalnızca muhasebe, mali tabloların hazırlanması ve vergi beyannamelerinin hazırlanması, bütçeleme ve maliyet tahmini gibi gözlemlenebilir ve dünyevi faaliyetleri içeren teknik bir uygulama olarak algılanmaya yöneltebilir. Böyle bir bakış açısı, hâlen çok yaygın olmakla birlikte tamamen eksik ve yanlış bir algılamadan ibarettir (Amernic ve Craig, 2009: 877).

LİTERATÜR TARAMASI

Muhasebe dersini alan öğrencilerin muhasebe algılarını belirlemeye yönelik literatürde yapılan araştırmaların çoğunlukla anket çalışmaları olduğu görülmüştür (Warwick ve Howard; 2016; Erol ve Demirel, 2015; Ertuğrul ve Özdemir, 2014; Aygün ve Gerekan, 2012; Çelenk vd., 2010). Bu çalışmalarda muhasebe dersi ile ilgili olarak “başarı durumu, kaygı, özgüven, belirsizlik, ön yargı, istek, zekâ, dersi alma sebepleri, öneriler vb.” kavramlara yönelik sorular sorulmuş, muhasebe algılarını belirlemeye yönelik yapılan metafor çalışmalarında ise (Fidan, 2019; Akpınar ve Yıldız, 2018; Güler vd., 2016) mülakat soruları metafor kavramlarına yönelik sorular olmuştur.

Metafor, son yıllarda sosyal bilimlerin farklı alanlarında hem yerli hem de yabancı literatürde pek çok sayıda araştırmaya konu olmuştur: Bilişsel bir fenomen olarak ele alan Lakoff ve Johnson (1980); Walters-York, 1996; Jones ve Fields, 2001; Skorczynska (2014). Botha (2009), Akpınar ve Yıldız (2018), Kurnaz ve Eyceyurt Batır (2019), Forceville (2002), Shaw, vd., (2008), Arslan ve Bayrakçı (2006), Tortop (2013) ve Cerit (2008) tarafından yapılan araştırmalar bunlardan bazılarıdır.

Son zamanlarda literatürde muhasebe müfredatını, öğrencileri istihdam için hazırlamak ve onların istihdam şanslarını artırmada uygun beceriler ve yeterliliklerle donatmak amacıyla değiştirme ihtiyacının olduğu vurgulanmıştır. Daha geniş istihdam edilebilirlik becerilerinin muhasebe eğitimi müfredatına yerleştirilmesine ilişkin gelişen bir literatür söz konusudur (Gammie vd., 2002; Maas ve Leaby, 2005; Hill ve Milner, 2008; Jackson, 2010). Osgerby vd., (2018), tarafından yapılan bir çalışmada görsel metaforların öğrencilerin muhasebe derslerine olan ilgisini arttırdığı, muhasebe müfredatını geliştirmek ve öğretmede etkili bir yöntem olabileceği sonucuna varılmıştır.

Yabancı literatürde muhasebe eğitimi üzerine yapılan metaforik çalışmalarda pek çok farklı kavram ortaya atılmıştır. Bu kavramlardan bazıları şu şekilde belirtilmiştir. “Politik bir söylem olarak muhasebe” (Burchell vd. 1980). “Bir disiplin olarak muhasebe” (Hoskin ve Macve, 1986). Bir görüntü (ritüel) olarak muhasebe” (Gambling, 1987). “Bir güç aracı (yönetim) olarak muhasebe” (Miller ve O’Lerry, 1987). “Bir araç (enstrüman) olarak muhasebe” (Amernic ve Graig, 2009). “Sosyal bir yorumlama aracı olarak muhasebe ve finansal tablolar” (Hines, 1988; Arnold ve Oakes, 1998; Walters, 2004 Gallhofer ve Haslam, 2004). Bir ideoloji olarak muhasebe” (Lehman, 1992; Brown, 2000; Walters, 2004; Potter, 2005; Bryer, 2012; Horvat ve Korošec, 2015). Bir iletişim aracı olarak muhasebe” (Stowers ve White, 1999; Salvary, 2005). Bir sanat olarak muhasebe” (Gallhofer ve Haslam, 1996).

Geiger ve Ogilby (2000), daha önce genel muhasebe dersini almış olan 331 öğrencinin dönem başında muhasebe dersine olan tutumları ile dönem sonunda muhasebeye olan tutumlarının belirlenmesi amacıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin dönem başında muhasebe dersine olumlu bir yaklaşım sergiledikleri fakat dönem sonunda ise muhasebe dersi ile ilgili olumlu yaklaşımların azaldığını tespit etmiştir. Ayrıca bu çalışmaya paralel sonuçlar elde eden Jones ve Fields (2001), öğrencilerin muhasebe dersine karşı çaresizlik ve başaramama duygularının oldukça yüksek seviyelerde olduğunu ve bununla birlikte öğrencilerin genel muhasebe dersine karşı olumsuz bir tavır sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Türkiye’de muhasebe eğitimi almış öğrenciler üzerine pek çok araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmaların bazılarında metafor olarak çok çeşitli kavramlar kullanılmıştır. Bu kavramlardan bazıları şu şekilde belirlenmiştir. Bunlar renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya olarak belirlenmiştir (Akpınar ve Yıldız, 2018; Fidan ve Ağırbaş, 2020). Bazı çalışmalarda ise dönem başı görüşler ile dönem sonu görüşlerin karşılaştırılmasının yapıldığı kavram haritaları kullanılmıştır (Aygün ve Gerekan, 2012; Erol ve Demirel, 2015). Ayrıca bazı araştırmalarda da öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik tutumları gruplandırma tekniği kullanılarak çalışmalar sonuçlandırılmıştır (Ertuğrul ve Özdemir, 2014; Yıldırım, 2015).

Bazı çalışmalarda içerik analizine yer verilmiştir. Bu çalışmalardan Güler vd. (2016), yaptıkları çalışma sonucunda muhasebe dersi alan öğrencilerin en çok kullandıkları metaforların muhasebenin birçok görev ve sorumluluğu olmasına rağmen parasal kavramlar olduğuna dikkat çekmişlerdir. Aynı şekilde Gökğöz ve Dizkırıcı (2013), tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise “muhasebe matematiksel işlemlerden oluşmaktadır”, “muhasebe para demektir”, “muhasebede sonuca ulaşmak için aşamalardan geçmek gerekir” ve “muhasebe aynı işlemlerin tekrarıdır” gibi ifadeler ön plana çıkmaktadır.

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, önemi kapsamı ve yöntemi hakkında bilgi vermeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Türkiye’de bugüne kadar muhasebe eğitimi almış olan öğrencilerin muhasebe eğitimine bakış açılarını ve tutumlarını tespit etmek için birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada ise bu durum metafor yöntemi ile değerlendirilmiştir.

Bu araştırmanın amacı, muhasebe eğitimi almış olan öğrencilerin, muhasebeye yönelik algılarını çeşitli metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bununla birlikte öğrencilerin muhasebe derslerine olan bakış açılarının belirlenmesiyle hem üniversitelerdeki muhasebe dersi müfredatlarının durumu hem de dersi veren öğretim elemanlarının nasıl bir yol izleyebileceği konusunda yeni fikirler oluşturmaya yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırma Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesindeki İşletme, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Sağlık Yönetimi ve İktisat bölümlerinde 2019-2020 (2019 yılı) eğitim öğretim yılında öğrenim gören birinci ve ikinci öğretim öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında oluşturulan anket formu 1800 öğrenci üzerine uygulanmıştır. 1800 adet anket öğrencilere yüz yüze anket yöntemi ile dağıtılmıştır. Anketlerin tamamının geri dönüşümü

yapılmıştır. Geri dönüşüm sağlanan anketler incelenerek eksik bilgiler yer alan anketler araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Araştırmada 1800 anketin 342 adet anket araştırma kapsamına alınmamış olup 1458 anket araştırmaya dahil edilmiştir. Geri dönüşüm oranı %81 olarak tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilere açık uçlu sorular yönetilmiş ve bu sorulara kendilerince uygun gelebilecek ifadeleri ve cümleleri yazmaları istenmiştir. Çalışmada “Eğer muhasebe bir (çiçek, mevsim, eşya, renk, besin türü, hayvan veya oyun) olsaydı, “.....” olurdu. Çünkü”.....” cümlelerine gerekli açıklamalar yapılarak doldurmaları istenmiştir. Elde edilen veriler analiz edilerek, kullanılan metaforlar ve açıklamaları tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca bu çalışmanın ifadeleri Fidan (2019) tarafından yapılan çalışma örnek alınarak oluşturulmuştur.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI ve DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu bölümünde öğrencilere yöneltilen ifadelerin analizleri ve sonuçları yapılmıştır. Öncelikle demografik ve öğrencilere yönelik bilgilerin analizi gerçekleştirilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler gruplandırılarak tablolar halinde yorumlamalar yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %17,4’ü 20 yaş ve altında olduğu, %82,6’sının ise 21 yaş ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %57,3’ünün kadın, %42,7’sinin erkek olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %25,9’u işletme, %19,2’si iktisat, 27,4’ü ise kamu yönetimi ve aynı oranda sağlık yönetimi öğrencileri oluşturmaktadır. Bununla birlikte katılımcıların %12,9 öğrenci birinci sınıf, %17,3 ikinci sınıf, %25’i üçüncü sınıf, %41,7’si dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Ayrıca katılımcıların %3,2’sinin normal öğretim yılını uzatan öğrencilerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe mesleğine ilgi düzeylerinin %45,5 oranında orta derecede olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin %72,4’ünün herhangi bir yakınının muhasebe mesleğiyle bağlantılı olmadığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğu (%63,5) mezuniyet sonrasında muhasebe mesleği ile ilgilenmeyeceklerini belirtmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%65,3) sadece dersini geçmek amacıyla muhasebe çalıştıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %56,5’i muhasebe derslerine bakış açılarını değiştirmek için çalıştığını belirtmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%61,2) muhasebe derslerine ileriki çalışma hayatında yardımcı olacağını düşünmektedir. Ayrıca kariyer planlamasında yardımcı olacağını düşünenler ile yardımcı olmayacağını düşünenler oldukça yakın bir orana sahiptir. Öğrencilerin %62 gibi büyük çoğunluğu sadece sınav zamanlarında muhasebe derslerine çalıştığı, %16,3’nün bir saatten daha az çalıştığı, %17,6’sının haftada iki ile beş saat arası derslere çalıştığı ve %4,1’inin beş saatten daha fazla muhasebe derslerine çalıştığı tespit edilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğrencilerin bir renk olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Renk	f		Çünkü
Siyah	Olumlu	90	"Siyah içerisinde birçok rengi bulundurur ve farketmez muhasebe de bütün işlemleri kılıfına uydurarak çözüme ulaştırır, hata ve hileleri siyah renk gibi kapatıyor."
	Olumsuz	428	"Muhasebe de siyah gibi iç karartan, kasvetli, itici, zor ve sıkıcı süreçlere sahiptir."Siyah renkte olduğu gibi muhasebe de bütün hile, sahtekârlık vb. işlemlerin üstünü kapatan bir örtüdür.
Kırmızı	Olumlu	86	"Kırmızı renk gibi muhasebe dersleri de oldukça ilgi çekicidir.", "Kan insanlar için hayati öneme sahipken muhasebe de işletmeler için hayati öneme sahiptir."
	Olumsuz	120	"Kırmızı rengi taşımak ne kadar zor ise muhasebe dersini de geçmek bir o kadar zordur.", "Muhasebe risk taşıyor, her konuda

				<i>dikkat edilmeli ve düzenli çalışmalıdır.”, “Sınav sorularını gördüğümde aldığım renktir muhasebe.”</i>
Mavi	180	<i>Olumlu</i>	144	<i>“Muhasebede eşitlik ve denge ön plandadır tıpkı mavi denge ve huzurun rengi gibi.”, “Muhasebe dersleri ulaşılması çok zor fakat ulaştığında huzur verir.”, “Sonsuzluğun rengidir mavi, muhasebe de sonsuz bilgilere sahiptir.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	36	<i>“Muhasebeciler mavi dosya ile bilinir ve oldukça zahmetli ve stresi yüksek bir meslektir.”</i>
Beyaz	140	<i>Olumlu</i>	74	<i>“Muhasebe her zaman doğru ve dürüstlük çerçevesinde faaliyet gösterir, beyaz renk doğru ve dürüstlüğü simgelemesinden dolayı Muhasebe=Beyaz.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	66	<i>“Muhasebe de sürekli not alman gerektiğinden dolayı beyaz sayfalar hayatımızdan eksik olmuyor. “Muhasebe de beyaz renk gibi bütün hile ve hataları karşına çıkartabiliyor.”</i>
Gri	126	<i>Olumlu</i>	56	<i>“ Muhasebe ne yapılması ve anlaşılması kolay olmayan bir ders, ne de anlaşıldığı zaman zorluk yaşatmayan bir ders oluyor tıpkı ne beyaz ne de siyah olan gri renkgibi.”, “Muhasebe zorluğun yanında kolayı da barındırır.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	70	<i>“Gri renk gibi muhasebe de net değil sonuçlara ulaşılan kadar.”</i>
Yeşil	116	<i>Olumlu</i>	92	<i>“Muhasebe iktisadi faaliyetler bütünü olarak düşünüldüğünde genellikle parasal işlemler mevcuttur, dolayısıyla yeşil renk parayı temsil eder.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	24	<i>Ağaç gibi dallara ayrılır muhasebe, çok fazla hesap ve konu mevcuttur.”,</i>
Mor	56	<i>Olumlu</i>	34	<i>“Mor zekânın rengidir, muhasebe de zekâ gerektiren işlemlere sahiptir.”, “Akılcı bir renk tıpkı muhasebe gibi.”,</i>
		<i>Olumsuz</i>	22	<i>“Mor renge uzun süre bakıldığında psikolojik olarak rahatsız oluyorsun muhasebe dersleri de aynı etkiyi yaratıyor. Uzun süre çalıştığında psikolojim bozuluyor.”</i>
Sarı	50	<i>Olumlu</i>	16	<i>“Muhasebe güneş gibi insanın geleceğini aydınlatıp parlatır.</i>
		<i>Olumsuz</i>	34	<i>“Hüzünlendirici tıpkı muhasebe dersi sınav sonuçlarında olduğu gibi.”</i>
Gökkuşluğu	42	<i>Olumlu</i>	32	<i>“Her renk mevcut tıpkı muhasebenin işlev ve kullanım alanlarının oldukça fazla olması gibi.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	10	<i>“Karmaşık konulara sahip olmasından dolayı dersi anlamak zorlaşıyor.”</i>
Pembe	20	<i>Olumlu</i>	6	<i>“Hayatım toz pembe fakat muhasebe değil.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	14	<i>“Muhasebeyi anlamak kolay fakat hayallerde.”, “Muhasebeyi anlamak ancak pembe hayal olurdu.”</i>
Saydam	4	<i>Olumlu</i>	4	<i>“Muhasebe süreci gibi şeffaftır.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	0	
Toplam			1458	

Tablo 1 dikkate alındığında öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri renkler ve gerekçeleri listelenmiştir. Renk faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %35,5'i siyah rengi tercih etmiştir. %14,1'i kırmızı rengi, %12,4'ü mavi, %9,6'sı beyaz, %8,6'sı gri, %8'i yeşil rengi tercih ederken geriye kalan %11,8'i mor, sarı, gökkuşağı, pembe ve saydam rengi muhasebeye benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %56,5'i olumsuz bir görüş bildirirken %43,5'i olumlu bir görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 2: Araştırmaya katılan öğrencilerin bir hayvan olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Hayvan	f		Çünkü	
Kedi	202	Olumlu	38	"Kediyi ne kadar seversen yanına gelir, muhasebeyi ne kadar seversen başarılı olursun."
		Olumsuz	164	"Dışarıdan baktığınızda oldukça sevimli ve uysal görünür fakat içerisine girdiğinizde hırçın ve nankördür."
Sürüngenler	186	Olumlu	50	"Yavaş ve emin adımlarla öğreniyorsunuz."
		Olumsuz	136	"Muhasebe kaplumbağalar gibi yavaş yavaş ilerleyen ve geç öğrenilen bir derstir."
Aslan/Kaplan/Çita/Kurt	180	Olumlu	80	"Muhasebe işletmeyi çita gibi üst seviyelere taşır."
		Olumsuz	100	"Aslanlar gibi ulaşılması zor ve güç bir derstir muhasebe.", üniversitede en fazla korkulan derstir."
Kuş Türleri	172	Olumlu	120	"Muhasebe derslerinde kendimi kuşlar gibi özgür hissediyorum.", "Baykuş gibi dikkat gerektiren bir ders.", Kartal gibi genel ve detaylı bakış açısını bir arada isteyen bir ders."
		Olumsuz	52	"Muhasebe derslerini anlayabilmek için papağan gibi sürekli tekrar yapmak gerekiyor."
Köpek	148	Olumlu	94	"İlk başlarda korkutucu fakat öğrenmeye başladığında sevimli bir derstir. "Güvenilir ve sadık bir derstir."
		Olumsuz	54	"Köpekten nasıl korkuyorsam muhasebe derslerinden de korkuyorum."
Eşek	84	Olumlu	0	
		Olumsuz	84	"Muhasebede sorumluluk çok fazla, durmadan sırtınızda yük taşıyorsunuz eşekler gibi."
Tilki	82	Olumlu	60	"Muhasebede tilki de olduğu gibi kurnazlık ve zekilik gerektirir."
		Olumsuz	22	"İşin ehli gözü açık olmak zorunluluktur."
İnek	44	Olumlu	36	"Toplumdaki genel algı sürekli inekler gibi çalışmayı gerektirir fakat doğru ve özverili çalışmak sonuca ulaşmaya yeterli olacaktır."
		Olumsuz	8	"İnekler gibi sürekli çalışmak gereklidir muhasebeye yoksa sadece ot yemekle kalırsın süt üretmezsin."
Karınca	40	Olumlu	34	"İnatçı ve çalışkan olmak muhasebeyi başarmanın en temel yoludur.", "Yavaş yavaş çalışarak başarıyı yakalanacaktır.", "Muhasebenin temel

				<i>kuralı sabır ve ayrıntıya dayanmaktadır.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	6	<i>“Durmadan çalışmak gerekiyor en ufak bir duraksama başa dönmenize neden olabilir.”</i>
Arı	20	<i>Olumlu</i>	12	<i>“Muhasebede arı gibi mükemmel bir sisteme sahiptir.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	8	<i>“Sürekli çalışmak muhasebe derslerini başarmanın temel koşuludur.”</i>
Diğer	300	<i>Olumlu</i>	138	<i>“Hiç görmediğin ve bilmediğin bir hayvan gibi muhasebe derslerini yavaş yavaş tanıyıp öğreniyorsun.”, “İşletmelerin hizmetine her daim bir at gibi koşturuyorsunuz.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	162	<i>“Muhasebe dersi kelebeğin ömrü gibi yaşamımızı kısaltıyor.”, “Balık hafızası gibi çabuk unutulmuş bir derstir.”, “Muhasebe derslerine girdiğimde kendimi öküzün tirene baktığı gibi hissediyorum.”, “Fareler gibi muhasebe dersleri sevimsiz, itici ve beyin kemirici.”, “Her işletmenin istek ve ihtiyaçlarını farklılığından dolayı muhasebe maymunluk yapıyor.”, “Zürafa gibi sınav soruları oldukça uzun.”</i>
Toplam				1458

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri hayvanlar ve gerekçeleri listelenmiştir. Hayvan faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %13,9'unun kediye benzettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %12,8'i sürüngenlere, %12,3'ü aslan veya kaplana, %11,7'si kuş türlerine, %10,2'si köpeğe, %5,8'i eşeğe, %5,6'sı tilkiye, %3'ü ineğe, %2,8'i karıncaya, %1,4'ü arıya ve %20,5'i diğer hayvanlara (at, devekuşu, koala, kelebek, kirpi, balık, fare, maymun, karasinek, zürafa, kene, öküz ve yılan) benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %54,7'si olumsuz, %45,3'ü ise hayvan benzetmelerinde olumlu görüş bildirmiştir.

Tablo 3: Araştırmaya katılan öğrencilerin bir eşya olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Eşya	f		Çünkü	
Kalem	260	<i>Olumlu</i>	192	<i>“Kalem muhasebenin en büyük silahıdır.”, “Söz uçar yazı kalır, muhasebede belgelendirilmeyen işlemler uçup gider.”, “Sürekli yazı yazıp not almak gerekiyor.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	68	<i>“Muhasebede ellerimizden düşüremediğimiz ve sürekli yazma gereğinden dolayı ayrılmaz parçamız.”, “Yaz yaz bitmiyor.”, “Ne kadar hesap yaparsam yapayım sonuca ulaşamıyorum.”</i>
Hesap Makinesi	240	<i>Olumlu</i>	208	<i>“Muhasebede ihtiyaç duyulan en önemli eşya.”, “Kullanmayı öğrendiğin an hayatın kolaylaşıyor.”, “Muhasebenin dilini sadece hesap makinesi ile çözebilirsin.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	32	<i>“Hesap kitap işlerinin yoğun olduğu bir derstir.”, “Aklım muhasebe problemlerine yetmiyor.”</i>
Bilgisayar	196	<i>Olumlu</i>	160	<i>“Muhasebede bilgisayar gibi sürekli işlemler bütünü ve düzen çerçevesinde işliyor.”, “Muhasebenin olmazsa olmazı.”</i>
		<i>Olumsuz</i>	36	<i>“Karmaşık.”, “Çok amaçlı fakat kullanılması oldukça zor.”</i>

Buzdolabı	188	Olumlu	72	"Ağır ve taşınmaz olmasından dolayı muhasebeyi de herkes taşıyamaz."
		Olumsuz	116	"Çok soğuk ve beynimi donduran bir ders.", "Muhasebe insanları kendinden soğutuyor."
Televizyon	98	Olumlu	0	
		Olumsuz	98	"Sadece gerektiğinde kullanılmaktadır.", "Zevksiz ve zaman alıcıdır."
Saat	56	Olumlu	0	
		Olumsuz	56	"Muhasebeye çalışarak zaman geçmiyor fakat ömrünüz geçiyor.", "Sürekli saat gibi çalışmak gerekiyor."
Defter	34	Olumlu	14	"Sürekli bir şeyler kayıt altına alınmaktadır."
		Olumsuz	20	"Muhasebede yazdıkça yazasın geliyor hiç bitmiyor."
Matruşka	24	Olumlu	24	"Muhasebede öğrendikçe yeni şeyler karşına geliyor, öğrendiğin bir bilgi diğer bilgilerle bağlantı halinde."
		Olumsuz	0	
Ütü	24	Olumlu	16	"Uğraştırıcı fakat her türlü kırıksıklığı dümdüz eder."
		Olumsuz	8	"Ütü gibi uğraştırıcı ve zor bir ders."
Diğer	338	Olumlu	162	"Muhasebe insanı bazen soğutuyor bazen ısıtıyor tıpkı bir klima gibi. "Bardak gibi birçok ihtiyacı karşılıyor fakat kırıldığında toplanması imkânsız tıpkı muhasebe dersinin ipini kaçırınca sonucuna ulaşamıyorsun.", "Zincir gibi birbirleriyle bağlantılı bir ders."
		Olumsuz	176	"Muhasebe oldukça karmaşık.", "Tel tokalar kaybolur tıpkı muhasebe bilgilerin sürekli kafamdan kaybolduğu gibi.", "Dikiş makinası gibi sürekli çalışmak gerekiyor.", "Silgi gibi gençliğimi sildi.", "Stiletto gibi herkes taşıyamıyor.", "Misafir odası gibi gereksiz."
Toplam			1458	

Tablo 3 dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri eşyalar ve gerekçeleri listelenmiştir. Eşya faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %17,8'inin kaleme benzettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %16,4'ü hesap makinasına, %13,4'ü bilgisayara, %12,9'u buzdolabına, %6,7'si televizyona, %3,8'i saate, %2,3'ü deftere, %1,6'sı matruşka ve ütüye ve %22,5'i diğer eşyalara (klima, bardak, dolap, ayna, raf, lamba, zincir, tel toka, balon, balyoz, davul, çorap, silgi, dikiş makinesi, stiletto, misafir odası) benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %41,8'i olumsuz, %58,2'si ise eşya benzetmelerinde olumlu görüş bildirmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların bir besin maddesi olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Besin	f		Çünkü	
Sebzeler	574	Olumlu	214	"Barbunya gibi dışarıdan baktığında ön yargılı davranıyorsun fakat yediğinde vazgeçemiyorum.", "Muhasebede çok faydalı olmasına rağmen kimse ilgilenmiyor.", "Muhasebeyi öğrendikçe ıspanak yemişi gibi güçlü hissediyorum.", "Muhasebede domates gibi her işlemin içerisinde bir payı vardır."

		Olumsuz	360	"Lahana nasıl kat kat yaprağa sahipse, muhasebede birbirleriyle bağlantılı hesapları söz konusudur.", "Maydanoz gibi her şeye karışıyor.", "Fasulye iyi pişmezse yenilmez, muhasebede iyi bilinmezse geçilmez.", "Acı biber gibi sevsende sevmesende her iki durumda acı verir."
Meyveler	352	Olumlu	162	"Greyfurt gibi acı fakat faydalı.", "Dışarıdan hindistan cevizi gibi zor ve zahmetli fakat içine ulaştığında sulu ve şeffaf." "Nar gibi açtıkça bilgi patlaması yaşıyorsun.", "Elma gibi yedikçe yiyessin, muhasebeye çalıştıkça çalışsın geliyor.", "Ananas gibi enerji dolu zevkli bir ders.", "Marulun dalları olduğu gibi muhasebenin de dalları mevcuttur."
		Olumsuz	190	"Muhasebe sınavlarında kendimi kara erik gibi hissediyorum. Rengim kararıyor", "Avokado gibi yararlı fakat tadı herkese uymuyor.", "Muz gibi hayatımı kaydırıyor.", "Portakal gibi çok sıkarsan suyunu çıkarırsın.", "Muz yemek için para gerekir pahalıdır. Muhasebe zor bir derstir, anlamak için çalışmak gerekir."
Baklagiller	100	Olumlu	74	"Buğday gibi uğraş verici.", "Hayatın temelini oluşturur tıpkı işletmenin temelini oluşturan muhasebe gibi."
		Olumsuz	26	"Kuru fasulye gibi yenesi güzel fakat daha sonra gaz yapıyor."
Et / Balık	90	Olumlu	58	"Balık yemesi oldukça zahmetli fakat faydası saymakla bitmez, muhasebeye de çalışması zahmetli fakat sonuç iç açıcı oluyor.", "Kırmızı et olmazsa vücutta protein eksilir işletmelerde muhasebe olmazsa sürdürülebilirliği eksilir."
		Olumsuz	32	"Balık hafızası gibi hemen unutuluyor.", "Muhasebe sınavlarına çalışmazsan beklemiş balık gibi sınavda kokarsın."
Su	62	Olumlu	34	"Berrak ve şeffaf.", "Hayatın her alanında ihtiyaç duyuluyor. İşletmelerde her alanda muhasebeye ihtiyaç duyuyorlar."
		Olumsuz	28	"İçtikçe dibine çekiyor.", "Suyu nasıl fazla içersen zararı olur, muhasebeyi de fazla çalışırsan beynin sulanır."
Diğer	280	Olumlu	112	"Aşure gibi içerisinde çeşitliliği bol bir ders.", "Ceviz gibi beynin çalışmasına yardımcı oluyor.", "Süt gibi zihin geliştirici."
		Olumsuz	168	"Tuz gibi muhasebe çalışmanın fazlası da vücuda zararlıdır.", "Salata gibi karışık", "Hayatımızda 3(un, tuz ve şeker) beyaz ne kadar gerekli ise muhasebede o derece gereklidir.", "Fast food nasıl vücuda değeri yok ise muhasebenin de bana değeri yok."
Toplam			1458	

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri besin ve gereçleri listelenmiştir. Besin faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %39,4'ünün sebzelere benzettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %24,1'i meyvelere, %6,9'u baklagillere, %6,2'si et veya balığa, %4,3'ü suya ve %19,2'si diğer besinlere (aşure, kek, ceviz, ekme, süt, tuz, peynir, salata, spagetti, fast food ve bal) benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %55,1'i olumsuz, %44,9'u ise besin benzetmelerinde olumlu görüş bildirmiştir.

Tablo 5: Araştırmaya katılan öğrencilerin bir mevsim olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Mevsim	f		Çünkü	
Kış	642	Olumlu	178	"Muhasebede soğuk ve zor aynı zamanda gerekli."
		Olumsuz	464	"Zor ve çetin geçiyor. Muhasebeyi de geçmek zor ve çetin.", "İnsanın hayatını soğutan bir ders.", "Kışın sıkı giyinmezsen hasta olursun muhasebeye sıkı çalışmazsan kalırsın.", "Hayatımın baharında kara kışa çevirdi."
Sonbahar	312	Olumlu	140	"Muhasebe derslerini bilersen güzel ve güneşli, bilmezsen yağmurlu ve soğuk oluyor.", "Esen bir rüzgâr gibi bizi savurup oradan oraya. Ama bazen de güneş kendini gösterir."
		Olumsuz	172	"Yaprakların dökülmesi gibi muhasebe derslerinde her zaman dökülüyoruz.", "Neyi giyip neyi giymeyeceğimi şaşırduğum gibi muhasebeyi de nasıl çözeceğimi, ne yapmam gerektiğini bilmiyorum.", "Ağaçların yapraklarını soldurduğu gibi muhasebe de beni hayattan soldurdu."
Yaz	272	Olumlu	48	"Muhasebe her zaman canlı ve heyecanlı yazın gelişi gibi."
		Olumsuz	224	"Bunaltıcı sıcaklarda rahat edemezsin tıpkı muhasebe derslerinde oturduğun yerde rahat edemediğin gibi."
İlkbahar	323	Olumlu	190	"Öğrenmeye başladığımızda içinizde çiçekler açmaya başlar.", "İlkbaharda yeşeren ağaçlar gibi muhasebe de bağlı olduğu işletmeleri yeşertmektedir."
		Olumsuz	42	"Nasıl giyineceğini bilemeyeceğin sürekli şemsiye ile dolaşmayı gerektiren bir mevsim gibidir.", "Her dönem başlangıcında ilkbahar olacak diye beklediğin muhasebe maalesef dönem sonunda kış oluyor."
Toplam			1458	

Tablo 5’de araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri mevsim ve gerekçeleri listelenmiştir. Mevsim faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %44’ünün muhasebeyi kışa benzettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %21,4’ü sonbahara, %18,7’si yaz mevsimine ve %15,9’u ilkbahar mevsimine benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %61,9’u olumsuz, %38,1’i ise mevsim benzetmelerinde olumlu görüş bildirmiştir.

Tablo 6: Araştırmaya katılan öğrencilerin bir çiçek olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Çiçek	f		Çünkü	
Kaktüs	384	Olumlu	54	"Dikenleri olmasına rağmen sevilen bir çiçek tıpkı muhasebe dersi gibi."
		Olumsuz	330	"Zarar verici.", "İşe yarasa da içi ayrı bir dert dışı ayrı bir dert.", "Dokunanın canı yanar.", "Dikenleri ile can yaktığı gibi sorularıyla can yakıyor.", "Yapamadığım zaman gayet dikenlerini batırıyor."
Papatya	362	Olumlu	120	"Anlayıp öğrendikten sonra vazgeçilmez olur.", "Ulaşılması kolay nereye bakarsanız bakın etrafınızda papatya mevcuttur, muhasebe de öyle hayatımızın her alanında"

				<i>mevcuttur.”, “İlgi gösterdikçe güzelleşir.”, “İşletmede muhasebe eksik olduğunda sürdürülebilirliği düşer.”</i>
		Olumsuz	242	<i>“Muhasebe papatyaya falı gibidir, şansına bağlı geçiyorum, geçmiyorum, geçiyorum, geçmiyorum”, “Çalışıyorum, çalışmıyorum... hayat böyle geçiyor.”, “Papatyalar hep aynı görünse de birbirinden farklıdır. Muhasebe de tüm hesaplar aynı görünse de farklı işlemlere sahiptir.”</i>
Gül	204	Olumlu	158	<i>“Gül gibi katman katman bölümleri söz konusudur.”, “Güle ulaşmak için dikenine katlanman gerekiyorsa muhasebeyi başarman için çalışman gerekiyor.”, Bilgi, sabır ve tecrübe ister.”, “Kokusunu içine çektiğinde tekrar etmek gelir içinden, muhasebeyi öğrendiğinde sürekli çalışmak istersin.”</i>
		Olumsuz	46	<i>“Bilene yaprakları bilmeyene dikenleri kadar acı veren bir ders.”</i>
Orkide	102	Olumlu	74	<i>“Orkide de olduğu gibi muhasebenin de kendi içerisinde güzellikleri vardır.”, “Çok zarif ve dikkate gerektiren bir çiçek muhasebe gibi.”, “İlgi isteyen bir çiçek tıpkı muhasebe gibi.”</i>
		Olumsuz	28	<i>“İlgini kaybettiğin an dersi kaybedersin.”</i>
Menekşe	70	Olumlu	52	<i>“Menekşe narin bir çiçek tıpkı muhasebe gibi yanlış yapıldığında sonucu toparlamak çok zor oluyor.”</i>
		Olumsuz	18	<i>“Kokusunda bir özelliği olmadığı gibi muhasebenin de yoktur.”</i>
Lale	54	Olumlu	14	<i>“Lale gibi kendisine bağlıyor.”</i>
		Olumsuz	40	<i>“Hata kabul etmez.”, “Hoş görünse de kibirlidir.”</i>
Diğer	282	Olumlu	130	<i>“Karagül gibi nadir insanların muhasebeyle ilgilenmeleri gerekir.”, “Çınar ağacı altında tek bir gövdede kocaman bir aile tıpkı muhasebe gibi.”</i>
		Olumsuz	152	<i>“Karahindiba gibi dışarıdan bakıldığında güzel fakat küçük bir rüzgârda tomurcuklarını kaybediyor, muhasebe dersini de kaçırdığında sonraki haftalar için umudunu kaybediyorsun.”, “Sarmaşık gibi kolları her yere uzanıyor.”, “Karanfil gibi acı ve yakıcı olabilir.”</i>
Toplam			1458	

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri çiçekler ve gerekçeleri listelenmiştir. Çiçek faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %26,3’ünün kaktüse benzettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %24,8’i papatyaya, %14’ü güle, %7’si orkideye, %4,8’i menekşeye, %3,7’si laleye ve %19,4’ü diğer çiçeklere (karahindiba, salon çiçeği, sarmaşık, nilüfer, karagül, karanfil, çınar, zambak ve kardelen) benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %58,7’si olumsuz, %41,3’ü ise çiçek benzetmelerinde olumlu görüş bildirmiştir.

Tablo 7: Araştırmaya katılan öğrencilerin bir oyun olarak muhasebe algıları ve gerekçeleri

Oyun	f		Çünkü
	Olumlu	Olumsuz	
Online Oyunlar	398	182	<i>“Başarmak için karakterin özelliklerini, eşyalarını biriktirdiğin gibi muhasebede de</i>

				hesapları aklında biriktiriyorsun. "Sürekli dengeli olmak gerekiyor.", "Pratik ve seri olmalısın.", "zorluk seviyesi ilerledikçe artıyor tıpkı yeni başladığın muhasebe ile son sınıftaki muhasebe gibi."
		Olumsuz	216	"Karmaşık ve hayatta kalmak için mücadele veriyorsun tıpkı muhasebe de olduğu gibi geçmek için çok mücadele veriyorsun.", "Fazla oynarsan beyin yanıyor tıpkı muhasebeyi fazla çalışınca yandığı gibi.", "Bağımlılık yapıyor."
Saklambaç	224	Olumlu	60	"Gizliliğe önem veriliyor.", "Başarmak için iyice düşünüp akıllıca hareket etmek gerekiyor."
		Olumsuz	164	"Sayısal verileri bulmak için ter döküyorsun.", "Ne kadar çaba sarf edersen et sonuçta başarılı olamıyorsun.", "Hep bulmaya ve hesaplamaya çalışılan bir sonuç ister.", "Hep bir koşturmaca.", "Saklansan da beceremediğimiz bir ders.", "Sınavlarda gizli yerdeki gizli ifadeleri bulmaya çalışarak geçiyor ömür.", "Nereden ne çıkacağını bilemiyorsun."
Körebe	182	Olumlu	70	"Sürekli dönemlerin birbirini kovaladığı gibi yakalamak için kovalaman gerekiyor.", "Gözün kapalı bazı işlemleri görmek gerekiyor."
		Olumsuz	112	"Kayıtların yerini tespit etmek oldukça zor.", "Sonuçlara ulaşmak için yoruluyorsun. "Hesaplar içerisinde döne dolaşa çıkmaya çalışıyoruz.", "Karanlıkta bir ışık bulmak gibi."
Satranç	154	Olumlu	130	"Hamleler çok önemli.", "Zekâ gerektirir.", "Taşları tanımak, görevlerini bilmek gerekiyor tıpkı muhasebe de hesapları bilmek gibi.", "Muhasebede olduğu gibi kurallar ve işlemler çok açık.", "Hataların telafisi zordur."
		Olumsuz	24	"Sonucuna ulaşamadığın bir satranç gibi muhasebenin de sonucuna ulaşamıyorsun.", "Kontrol etmezsen kaybedersin."
Kâğıt Oyunları	100	Olumlu	36	"Bütün kağıtların birbirleriyle bağlantısı olduğu gibi muhasebenin de bütün konuları birbirleriyle bağlantılı."
		Olumsuz	64	"Kağıt oyunları gibi risk yüksek ya batarsın ya çıkarsın."
Okey	92	Olumlu	32	"Belirli taşları bulduğunda devamı geliyor.", "Belirli bir sisteme sahip kurallar söz konusudur."
		Olumsuz	60	"Eksik taşla elini açamadığın gibi eksik konularla başarılı olamadığın bir derstir."
Bulmaca	68	Olumlu	40	"Birini çözmeye başladın mı devamı geliyor tıpkı muhasebe sınavlarında ilk maddeyi yapmaya başladın mı diğerleri arkadan geliyor."
		Olumsuz	28	"Neyi nereye yazacağını bilmiyorsun.", "Çözmesi zor ve karışık.", "Kolay gibi görünen fakat işin içinden çıkması oldukça"

				<i>zordur tıpkı muhasebe sınavlarında olduğu gibi."</i>
Sudoku	24		10	<i>"Oyunun bir kuralı var muhasebe gibi başaran ve başaramayan."</i>
			14	<i>"Karışık", "Hata yaptığında doğruyu bulmak zaman alıyor."</i>
Diğer	216	<i>Olumlu</i>	102	<i>"Süper mario gibi bir amaç uğruna ilerliyoruz.", "Jangle gibi yavaş ve emin adımlarla başarıya ulaşırsın.", "Puzzle gibi eksiksiz olmalıdır.", "Yılan oyununda yedikçe büyüdüğün gibi muhasebede çalıştıkça kazanıyorsun."</i>
		<i>Olumsuz</i>	114	<i>"Lego gibi bir parçası olmadan diğer parçaları birleştiremezsin.", "Tetris gibi muhasebenin sonu hiç gelmiyor.", "Puzzle gibi karmaşık, başını oturtmadan sonunu getiremediğin bir oyun gibidir muhasebe.", "Domino taşları gibi yapacağın en ufak hata her şeyi mahvedebilir."</i>
Toplam				1458

Tablo 7'de araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebeyi benzettikleri oyunlar ve gerekçeleri listelenmiştir. Oyun faktörü dikkate alındığında araştırmaya katılan öğrencilerin %27,3'ünün muhasebeyi online oyunlara benzettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %15,3'ü saklambaç oyununa, %12,5'i körebeye, %10,6'sı satranç oyununa, %6,9'u kağıt oyunlarına, %6,3'ü okeye, %4,7'si bulmacaya, %1,7'si sudokuna ve %14,7'i diğer oyunlara (bilardo, lego, futbol, tetris, puzzle, domino, araba yarışı, süper mario, jangle, yılan oyunu ve yap-boz) benzettiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin %54,6'sı olumsuz, %45,4'ü ise oyun benzetmelerinde olumlu görüş bildirmiştir.

SONUÇ

Bu çalışmanın amacı, iktisadi ve idari bilimler fakültesindeki işletme, iktisat, kamu yönetimi ve sağlık yönetiminde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe kavramına olan bakış açıları hakkında belirlenen yedi metafor (mevsim, renk, eşya, besin türü, çiçek, hayvan, ve oyun) aracılığıyla bilgi edinmektir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin renk metaforuna ilişkin duygu ve düşünceleri en fazla yansıttıkları renk siyah olmuştur. İkinci olarak hayvan metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerin yansıtıldığı hayvan kedi olarak tespit edilmiştir. Üçüncü olarak eşya metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerini en fazla yansıttıkları eşyanın kalem olduğu belirlenmiştir. Dördüncü olarak besin maddesi metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerin yansıtıldığı besin sebze grubu olarak belirlenmiştir. Beşinci olarak mevsim metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerin yansıtıldığı mevsim kış olarak belirtilmiştir. Altıncı olarak çiçek metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerin yansıtıldığı çiçeğin kaktüs olduğu tespit edilmiştir. Yedinci olarak oyun metaforuna ilişkin duygu ve düşüncelerin yansıtıldığı oyunun online oyunlar olduğu görülmektedir. Genel olarak çalışma Akpınar ve Yıldız (2018) çalışması ile benzer sonuçlar ortaya koymaktadır.

Araştırma sonucunda bütün metaforlar dikkate alındığında Yıldırım (2015) çalışmasına benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir. Renk, hayvan, besin türü, mevsim, çiçek ve oyun metaforunda muhasebe derslerinin zor, sıkıcı ve sevilmeyen bir ders olarak algılandığı görülmektedir. Sadece eşya metaforunda muhasebe derslerinin belirli bir düzene sahip ve ihtiyaç duyulan bir ders olarak algılandığı görülmektedir. Dolayısıyla araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bütün metaforlarda (sadece eşya metaforu hariç) daha fazla olumsuz ifadeler kullandığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe derslerine ilişkin olumsuz algılarının temelinde, muhasebe derslerini ilk kez almaları nedeniyle ders işleyişinin karmaşık olarak algılamaları, muhasebe derslerinde genellikle matematiksel ifadelerin yer alması, daha önce bilinen yanlış algılamalar (borç-alacak ilişkileri), dersten başarısız olan öğrencilerin alt sınıftaki öğrencileri olumsuz anlamda etkilemesi veya dersi veren öğretim elemanının yetersiz oluşu gibi nedenler yattığı düşünülmektedir. Dolayısıyla

öğrenciler muhasebeyi negatif yönlü olarak algıladıkları görülmektedir. Bu sonuç araştırma anketinin ilk bölümünde muhasebe dersleri ile ilgili ifadeler kısmında derse sadece geçmek için çalışıldığı (%65,3), mezuniyet sonrası muhasebe ile ilişkili planların olmayışı (%63,5) ve muhasebe derslerine sadece sınav zamanlarında ilgi gösterilmesiyle (%62) desteklendiği görülmektedir.

Araştırma sonucu literatürde yapılmış olan (Ertuğrul ve Özdemir (2014), Fidan (2019), Jones ve Fields (2001), Akpınar ve Yıldız (2018) çalışmalarını destekler niteliktedir. Yapılmış olan çalışmalarda da görülmüştür ki muhasebe dersinin karmaşık ve zor bulunması derslere olan isteksizliği de ortaya çıkarmıştır. Eğitim sisteminin ve ders içeriklerinin yeniden gözden geçirilmesi çalışmaların ortak sonucu olmuştur. Bu nedenle muhasebe kavramına ilişkin bu olumsuz algıların öğrencilerin muhasebe derslerine ilişkin heyecan ve isteklerinin artırılması yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin muhasebeye ilişkin daha fazla uygulama, staj ve proje gibi aktif rollerde görev almalarını sağlamak bu olumsuz algının değişmesine neden olacaktır. Dolayısıyla üniversite ile meslek odaları, işletmeler vb. paydaşlar arasında çeşitli projeler, kurslar, üniversite sonrası stajlar ayarlanarak öğrencilerin ilgisini artırma faaliyetleri yapılmalıdır.

Dikkat edilmesi gereken bir konu da muhasebenin kendine ait bir dili olduğudur. Dolayısıyla muhasebe dilini anlamak, kavramları metaforlar aracılığıyla daha etkin hale getirmektedir. Ayrıca, teknik edinim ve beceri gelişiminden uzaklaşmayarak, hayat boyu öğrenmeyi teşvik etmek ve bunu geliştirmek öğrenciler açısından oldukça önemli olmaktadır. Bu çalışmanın öğrenci grubunu kapsamından dolayı gelecek çalışmalarda muhasebe meslek elemanları, muhasebe dersi veren öğretmenler veya öğretim elemanları, meslek lisesi öğrencilerini kapsayan çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca bu gruplardan farklı metaforlar üretmeleri ve uygulamaları istenebilir.

KAYNAKÇA

Akpınar, S. & Yıldız, Ş. (2018). Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe algılarına yönelik metaforlar, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, 77: 91-114.

Amernic, J. & Craig, R. (2009). Understanding accounting through conceptual metaphor: Accounting is an instrument, *Critical Perspectives on Accounting*, 20(2009): 875-883.

Arnold, P.J & Oakes, L.S. (1998). Accounting as discursive construction: The relationship between statement of financial accounting standards No.106 and the Dismantling of Retiree Health Benefits, *Accounting, Organizations and Society*, 23 (2): 129-153.

Arslan, M.M. & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi, *Milli Eğitim*, 171, 100-108.

Aygün, D. & Gerekan, B. (2012). Muhasebe dersini ilk defa alan öğrencilerin derse yönelik algılarının tespiti: Karşılaştırmalı bir alan araştırması, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18: 48-63.

Botha, E. (2009). Why metaphor matters in education, *South African of Education*, 29, 431-444.

Brown, JA. (2000). Competing ideologies in the accounting and industrial relations environment, *The British Accounting Review*, 32(1): 43-75.

Bryer, R. (2012). Americanism and financial accounting theory-part 1: Was America born capitalist?, *Critical Perspectives on Accounting*, 23(7/8), 511-555.

Burchell, S., Clubb, C., Hopwood, A., Hughes, J. & Nahapiet, J. (1980). The role of accounting in organizationa and society, *Accounting Organizations and Society*, 5(1): 5-27.

Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4): 693-712.

Chen, B. H., Hsu, M. S. & Chen, M. H. (2013). The relationship between learning attitude and anxiety in accounting classes: The case of hospitality management university students in Taiwan. *Qual Quant*, 47. 2815- 2827.

Çelenk, H.; Atmaca, M. & Horasan, E. (2010). Marmara Üniversitesi'nde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe alanına bakış açılarının değerlendirilmesine yönelik bir araştırma, *Öneri*, 9(33): 159-171.

Ekici, G. & Akdeniz, H. (2018). Lise öğrencilerinin 'ödev' kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(25): 135-162.

Erol, İ. & Demirel Utku, B. (2015). Finansal muhasebe dersinde öğrencilerde oluşan kavram yanlışlarının incelenmesi, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4): 1307-1319.

Ertuğrul, İ. & Özdemir, S. (2014). Muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti: Ege bölgesinde bir uygulama, *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1): 204-214.

Fernandez-Duque, D. & M. L. Johnson. (1999). Attention metaphors: How metaphors guide the cognitive psychology of attention, *Cognitive Science*, 23 (1): 83-116.

Fidan, E. M. (2019). Lisans öğrencilerinin muhasebe eğitimi hakkındaki metaforik algıları: Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İİBF örneği, *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 1 (1).

Fidan, C. & Ağırbaş, İ. (2020). Muş Alparslan Üniversitesi öğrencilerinin genel muhasebe algılarına yönelik metaforlar, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 87: 15-32.

Forceville, C. (2002). The identification of target and source in pictorial metaphors, *Journal of Pragmatics*, 34, 1-14.

Gallhofer, S. & Haslam, J. (1996). Accounting/art and the emancipatory project: Some reflections, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 9(5): 23-44.

Gallhofer, S. & Haslam, J. (2004). Accounting and liberation theology: Some insights for the project of emancipatory accounting, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 17(3): 382-407.

Gambling T. (1987). Accounting for rituals. *Accounting Organizations and Society*, 12(4): 319-321.

Gammie, B., Gammie, E., & Cargill, E. (2002). Personal skills development in the accounting curriculum. *Accounting Education*, 11(1): 63-78.

Gökgöz, A. & Dizkırıcı, A.S. (2013). How is accounting perceived in cognitive level? A Study Based On Metaphor, *International Journal of Education and Research*, 1(7): 1-6.

Güler, M., Ağca, A. & Boz, D. (2016). İşletme öğrencilerinin muhasebe algılarının metaforlar yardımıyla anlatılması, *Press Academia Procedia*, 2(1): 298-309

Hill, W. Y., & Milner, M. (2008). Examining the skills debate in Scotland. *The International Journal of Management Education*, 6(3): 13-20.

Hines, R. (1989). The sociopolitical paradigm in financial accounting research, *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 2(2): 72-92.

Hoskin, K. W. & Macve RH. (1986). Accounting and the examination: a genealogy of disciplinary power, *Accounting, Organizations and Society*, 11(2): 105-136.

Jackson, D. (2010). An international profile of industry-relevant competencies and skill gaps in modern graduates. *International Journal of Management Education*, 8(3), 29-58.

Jones, J. P. & Fields, K.T. (2001). The role of supplemental instruction in the first accounting course, *Issues in Accounting Education*, 16(4): 531-547.

Kalaycı, S. (2018). İlkokul öğrencilerinin bilim ve fen bilimleri dersi kavramlarına yönelik algılarının metafor yoluyla belirlenmesi, *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5(9): 1-21.

- Ke, Y., Zhang, Y., Jiang, J. & Xu, Y. (2019). It's hip to be square: Grounding moral traits in geometric shapes, *International Journal of Psychology*, 2: 1-9.
- Kurnaz, E. & Eyceyurt Batır, T. (2019). Genel muhasebe dersi hakkında üniversite öğrencilerinin metaforik algıları: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 21(3): 829-85.
- Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor, In *Metaphor and Thought*, UC Berkeley, 202-251.
- Lakoff, George & Mark Johnson (1980). *Metaphors we live by*, The University of Chicago Press, Chicago.
- Lehman, C.R. (1992), *Accounting's changing roles in social conflict*, Markus Wiener Publishing, Inc., New York, NY.
- Maas, J. D., & Leaby, B. A. (2014). Active learning and assessment: A student guide to using concept mapping in financial accounting. *Global Perspectives in Accounting Education*, 11: 41-63.
- Marriott, P. & McGuigan N. (2018) Visual metaphor and visual tools in accounting education, *Accounting Education*, 27(6): 549-551.
- Martinis, K. & Tidd, R. (2011), Does performing additional work improve a student's accounting principle grade? first analysis, *ASBBS Annual Conferans*, Las Vegas, 18(1): 432-434.
- McGoun, E. G., Bettner, M. S. & Coyne, M. P. (2007). Pedagogic metaphors and the nature of accounting signification, *Critical Perspectives on Accounting*, 18(2): 213-230.
- Osgerber, J., Marriott, P. & Gee, M. (2018). Accounting students perceptions of using visual metaphor as part of personal development planning: An exploratory case study, *Accounting Education*, 27(6): 570-589.
- Potter, B. N. (2005). Accounting as a social and institutional practice: Perspectives to enrich our understanding of accounting change, *Abacus*, 41(3): 265-289.
- Salvary S.C.W. (2005). Accounting in context of communication, language and information theories: a partial analysis, (November 15, 2005), Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=849685>.
- Sanchez, A.; Barreiro. J. M. & Maojo V. (2000). Desing of virtual reality systems for education: A cognitive approach. *Education and Information Technologies*. 5 (4): 345-362.
- Shaw, D.; Barry, M. & Mahlios, M. (2008). Preservice teachers' metaphors of teaching in relation to literacy beliefs. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 14(1): 35-50.
- Skorczyńska, H. (2014). Metaphor and education: Reaching business training goals through multimodal metaphor, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116: 2344 - 2351.
- Stowers, R.H., & White, G.T. (1999). Connecting accounting and communication: A survey of public accounting firms, *Business Communication Quarterly*. 62(2): 23-40.
- Tortop, H. S. (2013). Öğretmen adaylarının üniversite hocası hakkındaki metaforları ve bir değerlendirme aracı olarak metafor. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2): 153-160.
- Walters-York, L.M. (1996). Metaphor in accounting discourse, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 9(5): 45-70.
- Walters, M. (2004). Alternative accounting thought and the prison-house of metaphor, *Accounting, Organizations and Society*, 29(2): 157-187.
- Warwick, J. & Howard, A. (2016). Mathematical anxiety as an inhibitor of skills development in accounting students. *Mathitudes*, 1(1):1-15.

Yıldırım, S. (2015). Genel muhasebe dersi alan öğrencilerin derse ilişkin beklentileri ve başarı durumlarının değerlendirilmesi, *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 14(44): 1-14.